

Strokovna ocena revij Cicido, Ciciban in Za starše

Cicido in Ciciban sta otroški reviji, ki slonita na istem konceptu, le da se prilagajata različnim razvojnim značilnostim otrok. Cicido je namenjen otrokom od 2. do 6. leta, Ciciban pa otrokom od 6. leta naprej, primeren je tudi za mlajše učence osnovne šole. K vsaki številki revije sodi priloga Za starše, ki je namenjena staršem, a je primerna tudi za druge odrasle, ki prihajajo v stik s predšolskimi otroki (stari starši, vzgojiteljice, varuške itd.). Za obe reviji je značilna pestra, privlačna ter otrokovi starosti in potrebam primerna vsebina.

Reviji pokrivata najrazličnejša področja otrokovih interesov - književnost, likovno umetnost, glasbo, naravoslovje, gibanje in skrb za zdravje, ter tako pomembno prispevata k spodbujanju otrokovega razvoja.

Največ prostora in največji poudarek je na leposlovju; pri tem je treba izpostaviti bogastvo in raznovrstnost vsebin kot tudi oblik leposlovnega ustvarjanja. Vsaka od številčk vsebuje različne zvrsti besedil: ljudske in avtorske pravljice in pripovedi, dela domačih in tujih avtorjev, kakor tudi besedila s poučno vsebino. Praviloma se prepletajo besedila in slike (ilustracije), kar pritegne in vzdržuje otrokovo pozornost in spodbuja otroka k večji dejavnosti med branjem ali poslušanjem. Veliko prostora je namenjenega otroškemu pesništvu domačih in tujih ustvarjalcev. Posebej bi poudarila kakovost besedil pri izbiri leposlovnih del, saj s tem revija omogoča spoznavanje kakovostne književnosti v najzgodnejših letih. Ta značilnost revije je zelo pomembna z vidika govornega in jezikovnega razvoja. Skrbno izbrana dela s svojimi jezikovno bogatimi besedili vplivajo na besedni zaklad otrok. Branje revij, ki negujejo knjižni jezik, je pogosto priložnost za seznanjanje otrok s slovenskim knjižnim jezikom, še zlasti v okoljih z močnim narečjem. Reviji sta v pomoč vsem odraslim, ki se ukvarjajo z otroki: s svojimi raznovrstnimi besedili bogatijo družinski vsakdan, saj se sicer otrok nima priložnosti srečati s toliko različnimi vsebinami, besedami in oblikami izražanja.

Besedila so opremljena z ilustracijami najvidnejših slovenskih ilustratorjev, s čimer sta reviji estetsko bolj privlačni za majhne otroke, obenem pa s tem razvijajo pri otroku estetski čut. Poleg bogatih in kakovostnih ilustracij je področje likovne umetnosti zastopano še z rubriko, v kateri otroci spoznavajo različne likovne tehnike.

V obeh revijah so predstavljene otroške pesmi v besedilni in notni obliki za spremljavo z inštrumentom, kar omogoča popolnejše glasbeno doživetje.

V revijah redno objavljajo zanimive in poučne prispevke s področja naravoslovja. Z njimi širijo področja otrokovih interesov, ozaveščajo o pomenu zaščite narave in varovanja okolja, prav tako o pomenu gibanja in skrbi za zdravje. Za otrokov celovit razvoj je izredno pomembno, da je v reviji bogato zastopano področje naravoslovja, saj se odnos do narave oblikuje zelo zgodaj. Prav v zvezi s temi vsebinami pogosto usmerjajo starše oz. odrasle, ki berejo otrokom, v nadaljnje dejavnosti z otrokom.

Na splošno je v obeh revijah opisanih veliko različnih dejavnosti z navodili oziroma napotki, ki jih otroci lahko izvajajo samostojno ali skupaj s starši in vzgojitelji. Primer je lahko kuhanje po enostavnih receptih; ob tem otrok spoznava količinske odnose, različne sestavine itd. Takšne dejavnosti imajo tudi močan vzgojni učinek: otroci so ponosni na svoje izdelke in se mimogrede veliko naučijo.

Del revije je namenjen didaktičnim igram (nalogam), ki imajo pomembno vlogo in prispevajo k splošnemu razvoju otrok. Ta del vabi otroke k dejavnosti in zagotavlja večji učinek, saj se otrok največ nauči, če je dejaven.

V tem delu bi priporočila uredništvu bolj kritičen odnos do izbire nalog (večja smiselnost, uporabnost) in oblikovanja nalog staršem, saj je pomembno, da starši razumejo, zakaj so posamezne naloge koristne za otrokov razvoj in kako bi nekatere med njimi izvajali/ustvarjali tudi sami.

S prilogo Za starše se nadaljuje vzgojna vloga samih revij. V prilogi so predstavljene različne vzgojne vsebine in problemi. Kakovost priloge je zagotovljena s skrbno izbiro uveljavljenih strokovnjakov z različnih področj, ki staršem in drugim vzgojiteljem pojasnjujejo določene pojave ali probleme in predlagajo možne rešitve. Starši lahko primerjajo svoje poglede z mnenjem strokovnjakov in si lažje ustvarijo svoje mnenje ali stališče. Uredništvo posveča posebno pozornost občutljivim in tabu vprašanjem, ki so del našega vsakdana (psihosocialni problemi v družinah, socialne in kulturne razlike), za katere starši večkrat ne najdejo ustreznega načina za pogovor z otrokom in se vprašanjem največkrat izogibajo.

V prilogi je veliko dragocenih priporočil za branje otrokom, posebej glede na starost in interese otrok, predstavitev novih izdaj s področja otroškega leposlovja, poljudnoznanstvenih knjig za otroke ter priročnikov za starše.

Sklepna misel

Več kot polstoletna tradicija revije Ciciban dokazuje, da je koncept revije primeren predšolskim otrokom. Obe reviji s svojo vsebino spodbudno vplivata na različna področja otrokovega razvoja, ne samo v predšolskem obdobju, temveč tudi na začetku šolanja. Bogastvo in raznovrstnost leposlovnih zvrsti, avtorjev in kulturnih okolij, iz katerih izhajajo besedila, omogoča zgodnje seznanjanje s književnostjo ter ugodno vpliva na knjižno vzgojo, razvijanje bralnih navad in bralne kulture otrok v najzgodnejših letih. Zajeta so tudi različna druga področja (naravoslovje, glasba, itn), s čimer reviji vsestransko spodbudno vplivata na splošni razvoj otroka. S svojo obliko sta reviji odlično dopolnilo tradicionalnim oblikam knjižnega gradiva za otroke: slikanicam, leksikonom ipd.

Priloga revije, namenjena staršem, razširja vzgojno vlogo revije, saj s pojasnjevanjem in odgovarjanjem na nešteta vzgojna vprašanja, s katerimi se srečajo starši in drugi vzgojitelji otrok, prispeva h kakovostnejši vzgoji otrok v naši družbi.

Žal se z vsakim letnikom povečuje prostor, ki ga zasedajo komercialni oglasi. S tem se tudi zmanjšuje sporočilnost revije, saj so tradicionalne kulturne in družbene vrednote, ki jih reviji izžarevata, zasenčene s potrošništvom.

Dr. Livija Knaflič

doktorica psiholoških znanosti, Andragoški center Slovenije

Datum in kraj: 20. julij 2006, Ljubljana